ZULFIYA – O‘ZBEK AYOLINING MA’NAVIY TIMSOLI VA SHE’RIYAT MALIKASI

Asqarova Mushtariy

O`zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi “San’atshunoslik” ta’lim yo`nalishi 3-kurs talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada taniqli o‘zbek shoirasi Zulfiya Isroilovaning hayoti, ijodi va uning o‘zbek adabiyotidagi o‘rni tahlil qilinadi. Shoiraning she’riyatida o‘zbek ayolining matonati, sadoqati va ma’naviy go‘zalligi yuksak mahorat bilan tasvirlangani ko‘rsatib berilgan. Shuningdek, maqolada Zulfiyaning milliy qadriyatlarni asrash hamda yosh avlodni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga qo‘shgan hissasi adabiy tahlillar orqali yoritiladi.

Kalit so‘zlar: Zulfiya, o‘zbek she’riyati, ma’naviy timsol, sadoqat va vafo, lirik qahramon, milliy adabiyot, ayol matonati, Zulfiya mukofoti.

Аннотация

В данной статье анализируются жизнь, творчество и роль известной узбекской поэтессы Зульфии Исраиловой в узбекской литературе. Показано, с каким высоким мастерством в её поэзии отражены стойкость, верность и духовная красота узбекской женщины. Также в статье через литературный анализ освещается вклад Зульфии в сохранение национальных ценностей и воспитание молодого поколения в духе патриотизма.

Ключевые слова: Зульфия, узбекская поэзия, духовный символ, верность и преданность, лирический герой, национальная литература, стойкость женщины, государственная премия Зульфии.

Abstract

This article analyzes the life, literary work, and significant role of the famous Uzbek poetess Zulfiya Israilova in Uzbek literature. It highlights how exquisitely

the resilience, loyalty, and spiritual beauty of the Uzbek woman are depicted in her poetry. Furthermore, through literary analysis, the article explores Zulfiya's contribution to preserving national values and raising the younger generation in the spirit of patriotism.

Keywords: Zulfiya, Uzbek poetry, spiritual symbol, loyalty and devotion, lyrical hero, national literature, woman's resilience, Zulfiya State Award.

Zulfiya xonim o‘zbek adabiyotida nafaqat iste’dodli shoira, balki yuksak fazilatli ayol timsoli sifatida ham alohida o‘rin egallaydi. U o‘z ijodi orqali ayol qalbining nozik kechinmalarini, sabr-toqatini, mehr-muhabbatini va sadoqatini juda ta’sirchan tarzda ifoda eta olgan. Shoira sifatida Zulfiya she’riyatida samimiylik, sodda va ravon ifoda, chuqur ma’no mujassam. Uning asarlarida insoniy tuyg‘ular — muhabbat, hijron, sadoqat, fidoyilik asosiy o‘rinni egallaydi. Ayniqsa, u ayol ruhiyatini nihoyatda nozik tasvirlab, o‘zbek ayolining ichki dunyosini keng ochib bera olgan ijodkor hisoblanadi.

Ayol sifatida esa Zulfiya hayoti ham ko‘plab ibratlarga boy. U oilaga sadoqatli rafiqa, mehribon ona va kuchli irodali inson bo‘lgan. Turmushidagi og‘ir sinovlarga qaramay, u o‘zining matonati va sabri bilan ajralib turgan. Aynan shu jihatlar uning ijodida ham aks etib, she’rlariga chuqur ruhiy kuch bag‘ishlagan. Zulfiya ayolning jamiyatdagi o‘rnini yuksak baholagan va uni faqat oila doirasida emas, balki ijtimoiy hayotda ham faol bo‘lishga undagan. Shu bois uning ijodi ayollar uchun nafaqat badiiy, balki ma’naviy kuch manbai hisoblanadi.O‘zbek adabiyoti tarixida o‘zining nozik didi, samimiy tuyg‘ulari va chuqur ma’noli she’rlari bilan alohida o‘rin egallagan ijodkorlardan biri bu — Zulfiya xonimdir. U nafaqat shoir, balki o‘z davrining faol jamoat arbobi sifatida ham tanilgan. Zulfiya ijodi orqali insoniy tuyg‘ular, ayollarning ichki kechinmalari, muhabbat, sadoqat, vatanparvarlik kabi mavzular o‘z ifodasini topgan.Shoiraning asarlari nafaqat o‘zbek xalqining ma’naviy hayotini boyitdi, balki yosh avlodni tarbiyalashda ham muhim ahamiyat kasb etdi. Shu sababli uning ijodini o‘rganish va tahlil qilish bugungi kunda ham dolzarb hisoblanadi. Hozirgi kunda Zulfiya xonim maqomi

Zulfiya xonim nomi o‘zbek adabiyoti va madaniyatida yuksak hurmat bilan tilga olinadi. U milliy qadriyatlar, ayollik fazilatlari va she’riyat go‘zalligini o‘zida mujassam etgan buyuk siymo sifatida qadrlanadi. Hozirgi davrda Zulfiya nomi bilan atalgan davlat mukofoti mavjud bo‘lib, u iqtidorli va faol qizlarga topshiriladi. Bu mukofot yosh avlodni ilm-fan, madaniyat va san’at yo‘lida rivojlanishga undaydi hamda Zulfiya an’analarini davom ettirishga xizmat qiladi. Shuningdek, Zulfiya ijodi maktab va oliy ta’lim muassasalarida o‘rganiladi, uning she’rlari turli tadbirlarda, adabiy kechalarda keng qo‘llaniladi.

Bu esa shoiraning merosi hanuz dolzarb ekanligini ko‘rsatadi. Zulfiya xonim bugungi kunda ham o‘zbek ayolining ideal timsoli — ma’naviy boy, sadoqatli, bilimli va kuchli ayol sifatida namuna bo‘lib qolmoqda. Uning hayoti va ijodi yoshlar, ayniqsa qizlar uchun ilhom manbai bo‘lib xizmat qilmoqda. Mustaqilligimiz yillaridan buyon Zulfiya xonim nomiga atalgan mukofotham xozirgi kunda millatimiz ayollari uchun xizmat qilib kelmoqda. Bunday tanlov va mukofatlari esa avvalo xotin qizlarni, milatimizni o'sishiga yuksalishiga va o'z ustimizda ishlash xizmat qiladi. Xotin - qizlarimizga alohida e'tibor qaratilayotgani millatimiz ayollarini yetukliga erishishi alohida o'rin tutadi. Har yili 8- mart xalqaro xotin-qizlar kunida esa Zulfiya xonim nomli mukofot sovrindorlari Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev tomonidan shaxsan tan - tanali ravishda ko'krak nishonlari bilan taqdirlanadi va butun xalqimiz ko'z o'ngida yutuqlari tilga olib e'tirof etiladi. Zulfiya nomidagi davlat mukofoti” iqtidorli yoshlarni rag‘batlantirish bilan birga, ularning jamiyatdagi o‘rni va mas’uliyatini oshirishga xizmat qiladi. Mukofot olgan qizlar o‘z faoliyati bilan tengdoshlariga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi, yoshlar orasida ilmiy va madaniy rivojlanishni rag‘batlantiradi. Shu bilan birga, mukofot olganlarning kelajakdagi kasbiy va ijtimoiy imkoniyatlari kengayadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Zulfiya. Tanlangan asarlar. – Toshkent: G‘afur G‘ulom nomidagi Adabiyot va san’at nashriyoti.

2. Zulfiya. Yuragimga yaqin kishilar. – Toshkent: O‘zbekiston.

3. O‘zbekiston Milliy Ensiklopediyasi. – Toshkent.

4. O‘zbek adabiyoti tarixi. – Toshkent: O‘qituvchi nashriyoti.

5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti to‘g‘risidagi qarorlari va me’yoriy hujjatlari.

6. Lex.uz milliy qonunchilik bazasi.

7. O‘zbekiston Milliy kutubxonasi.